

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра спортивно-педагогічних дисциплін

Проректор

«ЗТВЕРДЖУЮ»

« 07 » вересня 20 20 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АДАПТИВНИЙ СПОРТ

підготовки Магістр

напряму підготовки 017 – Фізична культура і спорт

(Шифр 01 - освіта/педагогіка)

факультет фізичного виховання і спорту

Івано-Франківськ – 2020 рік

Робоча програма навчальної дисципліни

АДАПТИВНИЙ СПОРТ

для студентів за напрямом підготовки

017 – Фізична культура і спорт

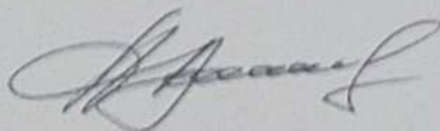
Розробники:

Земська Н.О. – доцент кафедри спортивно-педагогічних дисциплін,
кандидат наук з фізичного виховання і спорту

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри спортивно-педагогічних
дисциплін

Протокол від "31" серпня 2020 р. № 1

Завідувач кафедри

А. В. Синиця

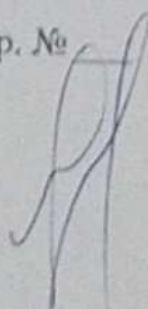
" 31 " 08 2020 р.

Схвалено науково-методичною радою факультету фізичного виховання і
спорту

Протокол від " 07 " 09 2020 р. №

" 07 " 09 2020 р.

Голова

Е.І. Лапковський

© _____, 2020 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 освіта / педагогіка <small>(шифр і назва)</small>	Цикл професійної та практичної підготовки Нормативна	
	Спеціальність 017 Фізична культура і спорт <small>(шифр і назва)</small>		
Модулів – 1	Спеціалізація (професійне спрямування):	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ <small>(назва)</small>		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 6	Освітній рівень: магістр	Лекції	
		12 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	6 год.
		Самостійна робота	
60 год.	78 год.		
		Вид контролю: екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 33 % до 67 %;

для заочної форми навчання – 13 % до 87 %.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни “Адаптивний спорт” є вивчення історії розвитку паралімпійського руху, дефлімпійського руху та руху Спеціальних Олімпіад, їх ідеалів, принципів, місця в системі явищ сучасного суспільного життя, теорії і методики підготовки спортсменів-інвалідів до змагань.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни “Адаптивний спорт” є формування професійного світогляду студентів, основ знань і навичок з питань історії, організації і управління інвалідним спортом, сучасної системи підготовки спортсменів-інвалідів до змагальної діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

організацію і побудову паралімпійського руху, особливості спортивної роботи з інвалідами різних нозологій (осіб з вадами слуху, осіб з вадами зору, осіб з вадами інтелекту, з пошкодженнями опорно-рухового апарату та ін.), організації і проведення змагань з різними групами інвалідів, правила проведення змагань серед осіб з особливими потребами тощо.

вміти :

застосовувати у практичній діяльності одержані знання, використовувати сучасні засоби і методи спортивного тренування в підготовці інвалідів до участі в змагальній діяльності як на національному, так і на міжнародному рівні.

розуміти:

принципи і особливості побудови тренувальних занять з інвалідами різних нозологій (осіб з вадами слуху, осіб з вадами зору, осіб з вадами інтелекту, з пошкодженнями опорно-рухового апарату та ін.)

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Адаптивний спорт в системі міжнародного олімпійського руху.

Лекція 1-2.

Тема 1. Місце адаптивного спорту в міжнародній Олімпійській системі.

1. Загальна характеристика Олімпійського руху.
2. Типологічна класифікація Олімпійського руху.
3. Генеза адаптивного спорту.
4. Керівні організації адаптивного спорту в Україні та в світі.
5. Аналіз участі спортсменів України в Паралімпійських іграх.

Змістовий модуль 2. Адаптивний спорт як вид соціальної практики

Лекція 3.

Тема 2. Адаптивний спорт як соціальне явище

1. Фактори, що зумовлюють виникнення та розвиток адаптивного спорту.
2. Концепція адаптивного спорту в системі міжнародного олімпійського руху.
3. Мета та завдання адаптивного спорту.
4. Основні принципи адаптивного спорту.
5. Соціальні функції адаптивного спорту.

Лекція 4.

Тема 3. Особливості спортивної роботи з інвалідами

1. Етико-деонтологічні аспекти спортивно-оздоровчої роботи з інвалідами.
2. Специфічність вимог до організації спортивних змагань з інвалідами.
3. Класифікація інвалідів в залежності від пошкодження.

Змістовий модуль 3. Спортивна підготовка інвалідів, що мають пошкодження опорно-рухового апарату

Лекція 5.

Тема 4. Спортивна підготовка інвалідів, які мають пошкодження опорно-рухового апарату

1. Загальна характеристика нозології.
2. Традиції і сучасний стан спортивної роботи з інвалідами, що мають ПОРА.
3. Завдання занять спортом з інвалідам з ураженням опорно-рухового апарату.
4. Визначення рівня фізичної підготовленості інвалідів, що мають ПОРА.

5. Базові види спорту, що використовуються у заняттях з інвалідами з ПОРА.
6. Основні принципи занять спортом з інвалідами з ПОРА.
7. Табори активної реабілітації
8. Основні засоби на різних етапах багаторічної спортивної підготовки інвалідів з ПХСМ.

Змістовий модуль 4. Спортивна підготовка спортсменів, які мають вади інтелекту

Лекція 6.

Тема 5. Спортивна підготовка осіб з вадами інтелекту

1. Класифікація осіб з вадами інтелекту (“КІ”).
2. Традиції і сучасний стан спортивної роботи з особами з вадами інтелекту.
3. Завдання занять спортом з особами з вадами інтелекту.
4. Філософія Спеціальних Олімпіад.
5. Характеристика видів спорту, які використовуються у заняттях з особами з вадами інтелекту.
6. Організація і проведення змагань з особами з вадами інтелекту.
7. Структура та зміст спортивного тренування осіб з вадами інтелекту.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	пр			с.р.		л	пр			с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Адаптивний спорт в системі міжнародного олімпійського руху												
Тема 1. Місце адаптивного спорту в міжнародній Олімпійській системі	20	4	4	-	-	12	18	1	1	-	-	16
Разом за змістовим модулем 1	20	4	4	-	-	12	18	1	1	-	-	16
Змістовий модуль 2. Адаптивний спорт як вид соціальної практики												
Тема 2. Адаптивний спорт як соціальне явище	12	2	2	-	-	8	14	1	1	-	-	12
Тема 3. Особливості спортивної роботи з інвалідами	14	2	4	-	-	8	14	1	1	-	-	12
Разом за змістовим модулем 2	26	4	6	-	-	16	28	2	2	-	-	24
Змістовий модуль 3. Спортивна підготовка інвалідів, що мають пошкодження опорно-рухового апарату												
Тема 4. Спортивна підготовка інвалідів, які мають пошкодження опорно-рухового апарату	22	2	4	-	-	16	20	1	1	-	-	18
Разом за змістовим модулем 3	22	2	4	-	-	16	20	1	1	-	-	18
Змістовий модуль 4. Спортивна підготовка спортсменів, які мають вади інтелекту												
Тема 5. Спортивна підготовка осіб з вадами інтелекту	22	2	4	-	-	16	24	2	2	-	-	20
Разом за змістовим модулем 4	22	2	4	-	-	16	24	2	2	-	-	20
Усього годин	90	12	18	-	-	60	90	6	6	-	-	78

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/	Назва теми	Кількість	
		Денна	Заочн
1.	Місце адаптивного спорту в міжнародній Олімпійській системі	2	1
2.	Аналіз участі спортсменів України в Паралімпійських іграх.	2	
3.	Характеристика Паралімпійських видів спорту (відеозаняття).	2	-
4.	Конспект „Характеристика виду(ів) спорту для інвалідів”.	2	-
5.	Особливості спортивної роботи з інвалідами	2	1
6.	Спортивна підготовка інвалідів, які мають пошкодження опорно- рухового апарату	2	-
7.	Програма тренувань для інвалідів з ПОРА	2	2
8.	Спортивна підготовка осіб з вадами інтелекту	2	-
9.	Програма тренувань для інвалідів з вадами інтелекту	2	2
	Разом:	18	6

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1.	Тема 1. Місце адаптивного спорту в міжнародній Олімпійській системі. Конспекти самопідготовки до занять	6	10
	Реферат “Україна в Паралімпійському русі”	6	6
2.	Тема 2. Адаптивний спорт як соціальне явище . Конспекти самопідготовки до занять	8	12
	Тема 3. Особливості спортивної роботи з інвалідами Конспекти самопідготовки до занять	8	12
3.	Тема 4. Спортивна підготовка інвалідів, які мають пошкодження опорно-рухового апарату Конспекти самопідготовки до занять	8	10
	Програма тренувань для спортсменів-інвалідів, які мають пошкодження опорно-рухового апарату	8	8
4.	Тема 5. Спортивна підготовка осіб з вадами інтелекту Конспекти самопідготовки до занять	8	12
	Програма тренувань для спортсменів-інвалідів з вадами інтелекту.	8	8
	Разом :	60	78

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

A.

- словесні методи - розповідь-пояснення, бесіда, лекція;
- наочні методи - ілюстрація, демонстрація;
- практичні методи: досліди, вправи, практичні роботи, реферати;

Б. Індуктивні та дедуктивні.

С. Репродуктивні та точні, проблемно-пошукові.

Д. Навчальна робота під керівництвом викладача - самостійна аудиторна робота: вирішення ситуаційних завдань, самостійні письмові роботи.

Е. Самостійна робота поза контролем викладача - самостійна робота вдома: домашні завдання - усні та письмові.

II.

A. Методи стимулювання інтересу до навчання:

- створення ситуації інтересу при викладанні того чи іншого матеріалу: використання рольових ігор, перегляд навчальних телепередач, кінофільмів.
- навчальні дискусії;
- аналіз практичних;

Б. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- роз'яснення мети навчального предмета
- вимоги до вивчення предмета , дисциплінарні, організаційно-педагогічні).
- заохочення та покарання в навчанні: оцінка студентів за успіхи, усне схвалення (чи осуд викладача).

III. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

IV. Бінарні, інтегровані, універсальні методи.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Усне опитування;
2. Тестування;
3. Письмовий контроль;
4. Екзамен.

Перелік питань для підсумкового контролю

ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ для підготовки до іспиту

1. Загальна характеристика Олімпійський руху.
2. Типологічна класифікація олімпійського руху.
3. Характерні ознаки змагань Олімпійського руху.
4. Ігри медико-реабілітаційної приналежності.
5. Генеза Паралімпійського руху.
6. Еволюція програм Паралімпійських ігор.
7. Генеза Дефлімпійського руху.
8. Програма Дефлімпійських ігор.
9. Генеза руху Спеціальних Олімпіад.
10. Діяльність фундаторів спорту інвалідів (Людвіг Гуттманн, Ежен Рубен Алке, Юніс Кеннеді Шрайвер).
11. Структура та діяльність Міжнародного паралімпійського комітету.
12. Керівні організації адаптивного спорту в Україні.
13. Міжнародні керівні організації адаптивного спорту.
14. Аналіз участі спортсменів України в Паралімпійських літніх іграх.
15. Аналіз участі спортсменів України в Паралімпійських зимових іграх.
16. Етико-деонтологічні аспекти спортивно-оздоровчої роботи з інвалідами.
17. Переваги спорту в роботі з інвалідами.
18. Проблема вибору інвалідом виду спорту.
19. Вимоги до тренера, який працює з інвалідами.
20. Цільово-результативні аспекти адаптивного спорту.
21. Етичні аспекти класифікації в адаптивного спорту.
22. Фактори, що зумовлюють виникнення та розвиток адаптивного спорту .
23. Адаптивний спорт як соціальне явище.
24. Концепція адаптивного спорту у системі міжнародного олімпійського руху.
25. Мета та завдання адаптивного спорту.
26. Загальні принципи адаптивного спорту.
27. Методичні принципи адаптивного спорту.
28. Специфічно-спортивні принципи адаптивного спорту.
29. Загальні соціальні функції адаптивного спорту.
30. Специфічні соціальні функції адаптивного спорту.
31. Специфічність вимог до організації спортивних змагань з інвалідами.

32. Класифікація інвалідів в залежності від рівня пошкодження (ММТ).
33. Загальна характеристика нозології ПОРА.
34. Загальні завдання занять спортом з інвалідами з ураженням опорно- рухового апарату.
35. Спеціальні завдання занять спортом з інвалідами з ураженням опорно- рухового апарату.
36. Корекційні завдання занять спортом з інвалідами з ураженням опорно- рухового апарату.
37. Визначення рівня фізичної підготовленості інвалідів з ПОРА.
38. Табори активної реабілітації.
39. Корекційно-реабілітаційна програма спортсменів з ПОРА.
40. Класифікація інвалідів з ураженням хребта і спинного мозку (ІСМГФ).
41. Основні види спорту, що використовуються у заняттях з інвалідами з ПОРА.
42. Атлетична гімнастика як базовий вид спорту для інвалідів з ПОРА, її характеристика.
43. Плавання як базовий вид спорту для інвалідів з ПОРА, його характеристика.
44. Класифікація інвалідів, що мають пошкодження хребта і спинного мозку (ІСМГФ).
45. Класифікація спортсменів-інвалідів з церебральним паралічем.
46. Класифікація спортсменів-інвалідів з ампутаціями.
47. Класифікація спортсменів-інвалідів з іншими пошкодженнями опорно- рухового апарату.
48. Основні засоби та методи спортивного тренування на різних етапах багаторічної підготовки інвалідів з ПОРА.
49. Традиції і сучасний стан спортивної роботи з особами з вадами інтелекту.
50. Діяльність організації “Спеціальні Олімпіади України”
51. Завдання занять спортом з особами з вадами інтелекту.
52. Визначення права участі в “Спеціальних Олімпіадах”.
53. Організація і проведення змагань з особами з вадами інтелекту.
54. Класифікація осіб з вадами інтелекту.
55. Вікові групи учасників змагань за програмами “Спеціальних Олімпіад”.
56. Правило 10% (15%) – основа формування дивізіонів в змаганнях “Спеціальних Олімпіад”.
57. Види змагань за програмою “Спеціальних Олімпіад”.
58. Принципи дивізіонування в змаганнях за програмою “Спеціальних Олімпіад”.
59. Характеристика тренувальних програм “Спеціальних Олімпіад”.
60. Структура та зміст спортивного тренування з особами з вадами інтелекту.
61. Філософія “Спеціальних Олімпіад”.
62. Офіційні види спорту, що використовуються у заняттях з особами з вадами інтелекту.
63. Заборонені види спорту в програмах “Спеціальних Олімпіад”.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Для екзамену

Поточне оцінювання та самостійна робота						Сума	Екзамен
	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4		
	T1	T2	T3	T4	T5		
<i>Денна форма</i>	15	5	8	11	11	50	50
Опитування на занятті	5	5	5	5	5	25	
Виконання завдань з самостійної роботи	5	-	-	-	-	5	
Виконання завдань практичних занять	-	-	-	5	5	10	
Матеріали самопідготовки	2	2	2	2	2	10	
<i>Заочна форма</i>	9	14	5	9	13	50	50
Опитування на занятті	5	-	-	-	-	5	
Виконання завдань з самостійної роботи	-	-	-	5	5	10	
Виконання завдань практичних занять	-	-	-	5	5	10	
Матеріали самопідготовки	5	5	5	5	5	25	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10.МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕМИ ТА КОРОТКИЙ ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1. Адаптивний спорт в системі міжнародного олімпійського руху

Заняття 1-2. Місце адаптивного спорту в міжнародній Олімпійській системі.

Загальна характеристика Олімпійського руху. Типологічна класифікація Олімпійського руху. Генеза адаптивного спорту. Керівні організації адаптивного спорту в Україні та в світі. Аналіз участі спортсменів України в Паралімпійських іграх.

Алгоритм виконання самостійної роботи

Підготувати реферат “Україна в Паралімпійському русі”

➤ Структура реферату

1. Титульний аркуш:

- назва навчального закладу;
- кафедра;
- назва реферату;
- виконавець (П.І.П., група, факультет);
- місто, рік.

2. Зміст (план).

3. Вступ.

4. Основний текст розділів і підрозділів реферату з посиланнями на літературні джерела наведені у списку літератури (у квадратних дужках, наприклад [4], де «4» - порядковий номер джерела).

5. Висновки.

➤ Захист реферату.

Змістовий модуль 2. Адаптивний спорт як вид соціальної практики

Заняття 3. Правила проведення змагань з видів спорту, рекомендованих для інвалідів різних нозологій (практичне). Ознайомитися з особливостями проведення змагань з різних видів спорту літньої та зимової програми. Скласти конспект „Характеристика виду(ів) спорту для інвалідів”.

Заняття 4. Адаптивний спорт як соціальне явище

Фактори, що зумовлюють виникнення та розвиток адаптивного спорту. Концепція адаптивного спорту в системі міжнародного олімпійського руху. Мета та завдання адаптивного спорту. Основні принципи адаптивного спорту. Соціальні функції адаптивного спорту.

Заняття 5. Особливості спортивної роботи з інвалідами

Етико-деонтологічні аспекти спортивно-оздоровчої роботи з інвалідами. Специфічність вимог до організації спортивних змагань з інвалідами. Проведення нетрадиційних змагань з інвалідами. Класифікація інвалідів в залежності від пошкодження.

Змістовий модуль 3. Спортивна підготовка інвалідів, що мають пошкодження опорно-рухового апарату

Заняття 6. Спортивна підготовка інвалідів, які мають пошкодження опорно- рухового апарату

Загальна характеристика нозології. Класифікації спортсменів з пошкодженням опорно-рухового апарату. Класифікація спортсменів з пошкодженням хребта і спинного мозку. Класифікація спортсменів з наслідками церебрального паралічу. Класифікація інвалідів з ампутаціями. Класифікація інвалідів з „іншими пошкодженнями опорно-рухового апарату”. Корекційно- реабілітаційна підготовка спортсменів з ПОРА. Завдання корекційно- реабілітаційної підготовки спортсменів з ПОРА. Визначення рівня фізичної підготовленості інвалідів з ПОРА. Базові види спорту для спортсменів з ПОРА. Форми організації тренувань на етапі корекційно-реабілітаційної підготовки. Основні засоби спортивної підготовки інвалідів з ПОРА.

Заняття 7. Програма тренувань для інвалідів з ПОРА (практичне).

Алгоритм:

Завдання: “Скласти програму тренувань для спортсменів-інвалідів з ПОРА”.

Визначити:

1. Вік і стать спортсмена.
2. Характер рухових порушень:

загальна характеристика рухових можливостей (для спортсменів з ПХСМ вказати рівень локалізації пошкодження хребта, результати ММТ та клас за класифікацією ISMGF; для спортсменів з церебральним паралічем вказати характер рухових розладів та клас згідно із класифікацією CP-ISRA; для спортсменів з ампутаціями вказати характер ампутації та клас згідно із класифікацією ISOD).

3. Спортивна спеціалізація.
4. Спортивний стаж.
5. Періодичність, тривалість та місце проведення тренувальних занять.
6. Характеристика періоду, що планується.
7. Завдання на період підготовки, що планується.

8. План підготовки (визначити зміст тренувальних занять, обсяг та інтенсивність навантаження, співвідношення окремих розділів роботи). Форма плану довільна.

9. Теоретико-методичне обґрунтування обраних засобів, методів та дозування навантаження в підготовці спортсмена.

Змістовий модуль 4. Спортивна підготовка спортсменів, які мають вади інтелекту

Заняття 8. Спортивна підготовка осіб з вадами інтелекту

Класифікація осіб з вадами інтелекту (“КІ”) Традиції і сучасний стан спортивної роботи з особами з вадами інтелекту. Завдання занять спортом з особами з вадами інтелекту. Філософія Спеціальних Олімпіад. Організація і проведення змагань з особами з вадами інтелекту. Структура та зміст спортивного тренування осіб з вадами інтелекту. Характеристика видів спорту, які використовуються у заняттях з особами з вадами інтелекту.

Заняття 9. Програма тренувань для інвалідів з вадами інтелекту (практичне).

Алгоритм:

Завдання “Скласти програму тренувань для спортсменів-інвалідів з вадами інтелекту”.

Визначити:

1. Вік і стать спортсмена. Вказати вікову групу.
2. Характер інтелектуальних порушень. Вказати ступінь розумової відсталості (КІ)
3. Спортивна спеціалізація.
4. Спортивний стаж.
5. Періодичність, тривалість та місце проведення тренувальних занять.
6. Характеристика періоду, що планується.
7. Завдання на період підготовки, що планується.
8. План підготовки (визначити зміст тренувальних занять, обсяг та інтенсивність навантаження, співвідношення окремих розділів роботи). Форма плану довільна.
9. Теоретико-методичне обґрунтування обраних засобів, методів та дозування навантаження в підготовці спортсмена.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Бріскін Ю. А. , Передерій А. Вступ до теорії спорту інвалідів: [навч. посіб. для студ. ВНЗ фіз.. вих.. і с.], Львів: «Апріорі», 2008. 68 с., іл.. ISBN: 78-966-8256-71-4
2. Бріскін Ю. А. Спорт інвалідів : [підруч. для студ. ВНЗ фіз. виховання і спорту]. Київ : Олімпійська література, 2006. 263 с. ISBN 966-7133-79-6
3. Бріскін Ю.А. Адаптивний спорт. Спеціальні Олімпіади: навчальний посібник. Львів: “Ахіл”, 2003. 128 с.
4. Бріскін Ю.А. Організаційні основи Паралімпійського спорту: навчальний посібник. Львів: “Кобзар”, 2004. 180 с., іл.

Допоміжна

1. Передерій А., Борисова О., Брискин Ю. Общая характеристика классификаций в спорте инвалидов . *Наука в олимпийском спорт*, 2006. №1. С. 50-54.
2. Бріскін Ю.А., Передерій А.В. Класифікаційні стратегії Паралімпійського спорту. *Оздоровча і спортивна робота з неповносправними* / за заг. ред. Бріскіна Ю., Линця М., Боляха Е., Мігасевича Ю. Львів: Видавець Тарас Сорока, 2004. С. 22-29
3. Григоренко В.Г. Дифференциально-интегральный подход в организации педагогической системы коррекции двигательной сферы инвалидов с нарушениями функций спинного мозга. *Тезисы докладов 1-й Всесоюзной научной конференции “Физическая культура и спорт инвалидов”*. Одесса, 1989. С. 82-90.
4. Григоренко В.Г. Принцип дифференциально-интегральных оптимумов - Симаков Ю.П. Генезис и типологическая классификация параолимпийского движения . *Теория и практика физической культуры*, 1991. № 7. С. 7-10.
5. Симаков Ю.П. Параолимпийское движение: структура и тенденции развития . *ВНИИФК. Тезисы всесоюзной науч. конф. по проблемам олимпийского спорта (Челябинск, 22-26 мая 1991 г.)*. Москва, 1991. С. 48-50.
6. Соболевский В.И. Этико-деонтологические аспекты физкультурно-оздоровительной работы среди инвалидов. *Теория и практика физической культуры*. 1990. № 1. С. 48-50.

12. Інформаційні ресурси

1. Мультимедійне забезпечення
2. www.paralympic.org
3. www.paralympic.org.ua
4. www.specialolympics.org
5. www.deaflympics.org
6. www.ciss.com
7. www.ibsa-sports.org